

8-M: vuit indicadors de la desigualtat entre homes i dones als Països Catalans

Repassem vuit indicadors que demostren la desigualtat per raons de sexe que persisteix a Catalunya, el País Valencià i les Illes

Dia Internacional de les Dones, 8 de març, un dia important per a recordar que encara hi ha desigualtats entre homes i dones al nostre país. Avui hem considerat idoni d'aplegar vuit indicadors per a adonar-se que cal continuar reivindicant la igualtat.

Segons dades sobre l'ús del temps, sembla clar que les feines de casa i la cura de la família encara són activitats considerades essencialment de dones, que hi dediquen el doble de temps que no els homes.

Les diferències entre homes i dones es mantenen, independentment que siguin ocupats, desocupats o inactius. La dada més significativa és que les dones ocupades dediquen més temps a la llar i a la família que no pas els homes sense feina. L'única explicació possible és que són feines assignades socialment a la dona, encara que sigui ella la que treballa.

Una de les desigualtats manifestes entre homes i dones és la diferència de sou, anomenada esclatxa salarial.

Als Països Catalans, les dones cobren menys que no els homes, amb diferències que van entre 4.800 euros i 7.000 euros l'any. Hom podria considerar que aquesta diferència és perquè les dones no treballen tantes hores, però no és pas aquesta l'explicació.

Quan s'ajusta el sou per hores treballades, les diferències es mantenen. Si es fa la comparació per grups d'edat, amb un nivell d'educació similar entre els més joves, també hi ha diferències, que creixen amb l'edat. Fins i tot hi ha diferències quan es compara nivell educatiu o tipus de feina: els homes cobren més que no pas les dones.

La incorporació de la dona al mercat laboral, com s'ha vist, no ha implicat que les dones es desvinculessin de les feines de casa. El repartiment desigual de la càrrega de treball afavoreix les desigualtats, tant al mercat laboral com en les interaccions socials.

La diferència entre homes i dones que treballen s'ha reduït amb els anys, però encara hi ha més homes que treballen o cerquen feina. Entre un 54% i un 60% de les dones en edat laboral treballen o cerquen feina, un percentatge inferior al dels homes (65%-70%). I el fet més destacable és que les dones són relegades principalment a les feines de temps parcial, més precàries, pel fet d'haver de mantenir també la feina de casa.

Dels contractes a temps parcial de l'estat espanyol, el 72% el tenen dones. I dels de jornada completa, només el 41%. Quan els demanen per què tenen un contracte parcial, prop d'un 20% de les dones responen que tenen obligacions familiars o que s'han d'encarregar de mainada, malalts o persones d'edat avançada. Aquest percentatge és només del 2,74% entre els homes.

El 2016 va haver-hi 45.952 dones que van demanar excedències per a la cura d'un familiar (principalment nens), i només 4.585 homes. Això és com dir que el 91% dels qui demanen excedència són dones.

Si el 1995 les regidores eren entre un 14% i un 21%, actualment ja oscil·len entre el 35 i el 42%. La tendència és estable i cal mantenir les polítiques d'igualtat. Les parlamentàries també s'acosten com més va més a la paritat, i és a les batllies on la presència és més baixa: només entre un 18% i un 29% dels batlles són dones. Encara hi ha camp per córrer.

Actualment, trobem dones en alts càrrecs de representació política dels Països Catalans: la presidenta del Govern de les Illes Balears, la presidenta del Parlament de Catalunya, les batllesses de les tres ciutats més poblades del Principat, la cònsol major d'Andorra la Vella i la vice-presidenta de la Generalitat Valenciana.

Les universitats suspenen en perspectiva de gènere, tal com recull l'informe 'La perspectiva de gènere en docència i recerca a les universitats de la [Xarxa Vives d'Universitats](#)', que analitza centres dels Països Catalans. Segons aquest estudi, els graus que incorporen alguna assignatura específica en matèria de gènere són només el 17% dels que es fan a cada universitat i la majoria d'aquestes assignatures (61%) són optatives.

La coordinació de programes de doctorat també té deficiències evidents pel que fa a la presència de dones. Només quatre de les universitats analitzades en tenen una proporció equilibrada: la Universitat de Girona té un 62% de dones en la coordinació de programes de doctorat, la Universitat Rovira i Virgili un 48%, la Universitat Autònoma de Barcelona un 45% i la Universitat Jaume I un 37%. En la resta, la presència femenina va del 30% al 40%.

Per a les dones continua essent més difícil d'accedir als màxims òrgans de la universitat i hi tenen encara una presència inferior a la dels homes. També es veu una aclaparadora presència d'homes que reben guardons i medalles a l'honor acadèmic. Tanmateix, l'estudi reconeix que la Medalla d'Honor de la Xarxa Vives ha estat concedida des de l'any 2012 a cinc homes i a cinc dones.

Una de les xacres de la nostra societat, encara ben present, és la violència masclista. Segons una enquesta del Departament d'Interior de Catalunya, una dona de cada quatre ha rebut una agressió masclista de gravetat especial durant la seva vida.

El 4% de les dones entre 18 i 70 anys que han treballat, han hagut de plegar d'alguna feina per evitar una situació d'assetjament sexual. A l'estat espanyol, més d'una desena part de les dones han tingut una parella que ha provat d'impedir que veiessin un amic o amiga o algun familiar. El problema més greu és que aquestes actituds es mantenen independentment de l'edat.

L'any passat hi va haver 40.566 denúncies als Països Catalans per violència masclista (111 cada dia) i 18 víctimes mortals. Enguany ja n'hi ha hagudes 5.

En la història, trobem una doble invisibilització de la dona. Si les dones han estat relegades a la llar i allunyades de certes professions, les que han assolit grans fites també han estat silenciades molt sovint.

Això encara passa avui. N'és un exemple el percentatge de carrers dedicats a homes i a dones.

Si analitzem els carrers de les ciutats més grans dels Països Catalans, trobem que a València n'hi ha deu vegades més amb noms d'homes que no de dones, diferència que es repeteix a Barcelona i a la resta de ciutats de la nostra geografia.

A més, dels noms de carrers de dones, la gran majoria responen a motius religiosos. Tant a Barcelona com a València són santes o verges (Verge de... o Mare de Déu de...). També n'hi ha una gran part de la reialesa. Només un 22% dels carrers amb nom de dona de Barcelona i un 18% dels de València responen al fet d'haver destacat per la professió.

Una iniciativa del Consell de Mallorca, la Generalitat de Catalunya i la Xarxa Vives d'Universitats ha estat de crear el [Diccionari biogràfic de dones](#), amb 655 biografies de grans dones dels Països Catalans.

Encara que un percentatge menor de dones són actives en el món laboral, avui hi ha un nombre més alt de dones que cerquen feina i no en troben.

Això ja passava abans de la crisi. Però durant la crisi, com que es van perdre molts llocs de feina amb més presència d'homes, com ara la construcció, la situació es va capgirar. Tanmateix, la crisi no ha servit per a equilibrar. Així que s'han recuperat llocs de feina, la tendència ha tornat a ser la d'abans: les dones són les que més es ressenten de la desocupació i el nivell de desigualtat actual ja s'acosta al d'abans de la crisi.

Actualment a Catalunya hi ha un 9,3% de dones i un 7,7% d'homes amb desocupació de llarga durada, amb l'afegit que una gran proporció dels contractes de les dones són a temps parcial i cobrant menys.